

Ledarredaktion: Eva-Lena Ahlqvist (chef) 08-573 650 13, Ronald Fagerfjäll, Sven-Olov Lööv, Petter Olofsson, Bo Pettersson. ledare@di.se

Storföretagens topplista speglar maktförskjutning

Di LEDARE MÅNDAG 23/8

■ Asiens expansion, USA:s relativa tillbakagång och Europas fortsatt stora ekonomiska tyngd. Det är välkända fenomen som också kan avläsas på den nyss publicerade Fortune Global 500, som årligen listar världens 500 största företag, mätt efter intäkter.

Fortune 500 är en klassiker. Rangordningslistan över USA:s största företag började sammanställas redan på 1950-talet, under industriföretagens glansdagar. Följaktligen listades bara bolag som tillverkade något. Med tiden började affärsmagasinet också inkludera banker, detaljhandelskedjor och andra tjänsteföretag samt intressera sig för storföretagen utomlands.

Den globala 500-listan i sin nuvarande form kom först på 1990-talet. Men med hjälp av andra källor kan utvecklingen i beståndet av storföretag ändå kartläggas flera decennier bakåt i tiden.

Sådana jämförelser ger en både unik och dynamisk bild av den så kallade globaliseringen. Det blev inte alls så, som många bedömare trodde förr, att några hundra amerikanska företag skulle ta herraväldet över världens näringsliv. I stället utjämnades styrkeförhållandena mellan de stora regionerna.

Amerikanska företag växte snabbt, men det tillkom andra företag som växte ännu snabbare. Det illustreras av att närmare hälften av världens 500 största företag år 1975 hade huvudkontor i USA. Men 15 år senare hade USA:s andel krympt till lite mer än en tredjedel, och på den allra senaste listan är den amerikanska andelen nere i 28 procent.

Amerikanerna imponerar i ett avseende, nämligen att en stor del av den senaste listans företag inte ens var startade för 35 år sedan. Bland de europeiska namnen finns inte alls

samma förnyelse även om länder som Frankrike, Tyskland, Schweiz, Holland och Spanien hävdar sig bra.

Ett land som har tappat andel på ett spektakulärt sätt är däremot Sverige, som vid mitten av 1970-talet hade 12-13 företag bland de 500 största, men i dag bara fem. Den anmärkningsvärt stora andelen för ett så litet land försvarades ända fram till början av 1990-talet. Schweiz och Holland matchade inte Sverige, även om de närmade sig. De tre nämnda stod i särklass om man tog hänsyn till folkmängden. Inga andra länder hade så internationaliserade näringsliv.

Sveriges sorti från att vara nationen med relativt sett flest globala företag kom på 1990-talet då företag efter företag såldes ut. Även om verksamheterna ofta blev kvar försvann bolagens svenska ägande och huvudkontor (vars placering avgör vilket land bolaget hänförs till i Fortune).

I dag har både Schweiz och Nederländerna tre gånger fler företag på listan än Sverige. Det är alltså ingen naturlag som säger att huvudkontoren måste flytta från små länder.

Den riktigt stora förändringen stod ändå Japan för. Den nya industrijätten fördubblade sin andel av de 500 största företagen från en tiondel till en femtedel på 25 år.

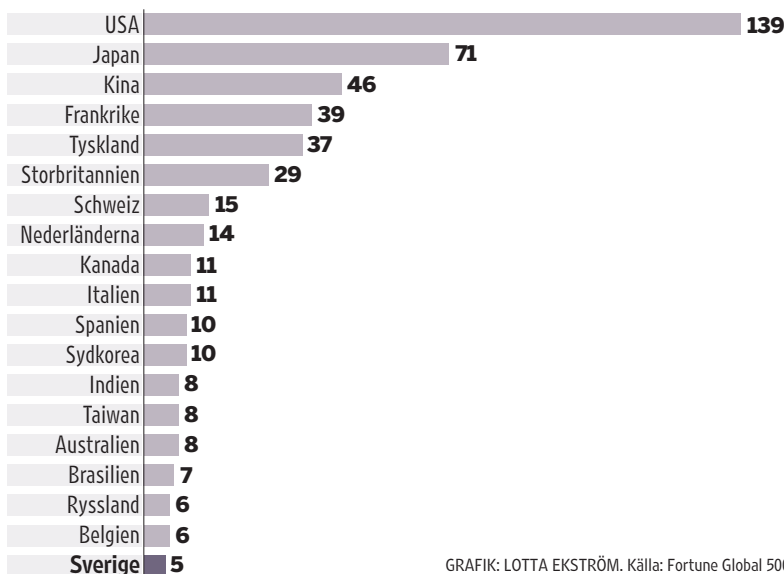
Namn som Toyota, Hitachi, Matsushita, Nissan och Toshiba hade klättrat upp till världstoppen. Japan var dock mer ett exportunder än en globaliserad ekonomi.

Landet fortsatte att öka sin andel av världens största företag ända fram till millennieskiftet, men sedan har antalet japanska företag på Fortune 500 minskat med en fjärdedel. Däremot har företagen globaliserats, så att japanska storföretag numera tillverkar och till och med produktutvecklar utomlands.

Bilden av Europas företag är blan-

Allt fler kinesiska storföretag

Antal företag på Fortunes 500-lista, rankade efter intäkter 2009.

GRAFIK: LOTTA EKSTRÖM. Källa: Fortune Global 500

ASIATISK FRAMMARSCH. Kina har fler företag bland de 500 största i världen än något europeiskt land. USA:s andel är nere i 28 procent från att ha utgjort nära hälften i mitten av 1970-talet.

”I dag har både Schweiz och Nederländerna tre gånger fler företag på listan än Sverige. Det är ingen naturlag att huvudkontoren måste flytta från små länder.”

dad. Storbritannien har backat, medan Frankrike har gått från att ha få storföretag till att ha många fler.

Tyskland uppvisar exakt samma andel som för 35 år sedan.

Spanien har utvecklats en ny grupp aggressiva företag. I Latinamerika har spanska företag haft en språkfördel som de har lyckats utnyttja.

Men få kan på senare tid tävla med de asiatiska företagen när det gäller dynamik.

Kina har nu 46 företag på listan, fler än något europeiskt land. Sydkorea, Taiwan och Indien har alla gått om Sverige.

Och för alla dem som har följt debatten om Bricländernas växande roll är det säkert ingen överraskning att också Brasilien och Ryssland numera har gått om Sverige som hemvist för de största företagen.

Dagens industri

Chefredaktör och ansvarig utgivare
Peter Fellman

REDAKTIONEN
Telefon 08-573 650 00 (växel)
Fax 08-573 652 20
E-post red@di.se
Postadress 113 90 Stockholm
Besöksadress Torsgatan 21

Redaktionschef och stf ansvarig utgivare
Lotta Edling

Redaktionschef
Fredrik Björnsson

Nyhetschef, inrikes
08-573 650 31

Göteborgsredaktionen
Västra Hamngatan 9
411 17 Göteborg
031-701 51 50
E-post gerhard.larsson@di.se

Malmöredaktionen
Stora Nygatan 24
211 37 Malmö
040-791 45
E-post lars.tulin@di.se

Textarkiv: All redaktionell text lagras elektroniskt. Externa skribenter måste meddela eventuellt förbehåll mot elektronisk lagring. I princip publiceras ej artiklar med sådant förbehåll.

Sökning av elektroniskt lagrad text sker via Di:s nätjänst di.se eller Affärsdata, ad.se.

Utgivare: Dagens Industri AB
Tryck: BOLD/DNEX
Tryckeri AB, Akalla
V-TAB, Landvetter
MittMediaPrint, Örnsköldsvik
2010
ISSN 0346-640X

ANNONSER
Bokning och prisfrågor
(textsida)

Telefon 08-573 650 00
Fax 08-31 25 95
E-post annons@di.se
Postadress 113 90 Stockholm
Platsannonser, företagsinformation och rubrikannonser
Telefon 08-444 52 10
Fax 08-96 09 50
E-post di@annonservice.se
Postadress Annonservice AB,
Box 181, 191 23 Sollentuna

KUNDTJÄNST
Support di.se/DI På Nätet:
e-post pren@di.se

Prenumerationsrenden
E-post pren@di.se
Tel 08-573 651 00
Fax 08-31 74 08
Öppettider:
mån-fre 06.00-18.00,
lör 07.00-12.00
Utebliven tidning
Göteborg 031-80 47 20,
Malmö 0771-87 30 39,
övriga landet 08-573 651 00